

Advies aan CvB's Hanzehogeschool Groningen en Rijksuniversiteit Groningen van de accreditatiecommissie studentenorganisaties

oktober 2019

Aanleiding tot accreditatie van studentenorganisaties

Universiteit, Hanzehogeschool, gemeente en studentenorganisaties maken zich samen sterk voor een gezonde en veilige studentengemeenschap in Groningen. In het najaar van 2016 bracht een reeks incidenten aan het licht dat het bij een groot aantal studentenorganisaties tijd is voor een cultuurverandering. Het accent ligt bij de meeste verenigingen van oudsher op de gezelligheid. Het wordt anno 2017 wenselijk geacht dat deze kroegcultuur plaats maakt voor een cultuur die meer ruimte biedt voor de academische vorming van studenten.

Deze overwegingen zijn de aanleiding geweest voor de opzet van een systeem van verenigings-accreditatie. Accreditatie wordt gezien als een geschikt instrument om de gewenste innovatie van het studentenecosysteem te bevorderen. Het lijkt een adequaat middel om binnen de studentenorganisaties een denkproces over cultuurbeleving en haar uitingen op gang te brengen, te toetsen en te borgen. Ook kan het proces risico's rond studentenorganisaties in kaart brengen, duiden en trachten te minimaliseren.

Aan het accreditatieproces ligt een kritische zelfstudie ten grondslag. De te accrediteren organisatie stelt de zelfreflectie op aan de hand van vier basisvragen, die vertaald zijn in vijf concrete, meetbare accreditatie-standaarden. Een door de onderwijsinstellingen benoemde "Accreditatiecommissie studentenorganisaties" toetst de zelfreflectie van de vereniging aan dit accreditatiekader. De commissie legt haar bevindingen en haar uiteindelijke advies aan de Colleges van Bestuur vast in een schriftelijke rapportage.

Samenstelling, taak en rol van de accreditatiecommissie

De accreditatiecommissie studentenorganisaties bestaat uit drie onafhankelijke leden die elk op persoonlijke titel hun kennis en ervaring inbrengen en geen specifieke belangengroep vertegenwoordigen. De commissie is als volgt samengesteld: de heer drs. M.S.R. Sitalsing, voorzitter (voorgedragen door de Burgemeester van Groningen, de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen), de heer prof.mr.dr. M. Vols, hoogleraar openbare-orderecht (voorgedragen door de Rijksuniversiteit Groningen), mevrouw mr.drs. M.A.M. Garnier, dean van de Academie voor Sociale Studies (voorgedragen door de Hanzehogeschool Groningen). Aan de commissie is mevrouw W. Steijn (Hanzehogeschool Groningen) toegevoegd als ambtelijk secretaris.

De accreditatiecommissie studentenorganisaties toetst of de vereniging in staat is om een breed gedragen veranderingsbereidheid op gang te brengen. De commissie houdt de missie/visie van de vereniging tegen het licht om te zien of die aansluit op de maatschappelijke normen en waarden.

Accreditatietraject Vindicat tot oktober 2018

In november 2016 is in opdracht van de beide onderwijsinstellingen met de verenigingsaccreditatie gestart. De accreditatie heeft het karakter van een pilot en Vindicat atque Polit is de eerste studentenorganisatie die actief participeert in het hele proces. In juni 2017 levert de accreditatiecommissie een eindrapport op met daarin het advies aan de opdrachtgevers om Vindicat atque Polit onder voorwaarden te accrediteren voor de periode van één jaar. In bijlagen bij het eindrapport heeft de commissie voorwaarden voor de herijking in 2018, aanbevelingen voor Vindicat en aanbevelingen voor de opdrachtgevers beschreven.

De beide Colleges van Bestuur hebben het advies voor een eenjarige accreditatie onder voorwaarden overgenomen. Daarnaast is besloten om de accreditatiepilot uit te breiden naar een zestal studentenorganisaties die in december 2017 door het CvB van de RUG geïnformeerd zijn over deelname aan het accreditatietraject en welke activiteiten in dat kader van hen werden verwacht.

In september 2017 is door beide CvB's de uitbetaling van bestuursbeurzen opgeschort, op grond van een incident in de introductieperiode van het studiejaar 2017-2018. In mei 2018 is naar aanleiding van een in eerste instantie niet gemeld geweldsincident besloten om de bestuursbeurzen definitief in te trekken.

Na de gesprekken van het CvB van de RUG met zes studentenorganisaties (Aegir, Albertus Magnus, The Knickerbockers, Navigators, Panacea, Vindicat) kon de accreditatiecommissie in mei 2018 met haar werkzaamheden betreffende de heraccreditatie van Vindicat beginnen.

Op 19 juni 2018 heeft de accreditatiecommissie gesproken met twee bestuursleden van Vindicat; gesproken werd over hoe het bestuur bezig was met het vormgeven van de conceptrapportage en de commissie heeft tips meegegeven hoe gewerkt kon worden aan de vijf accreditatiestandaarden. De commissie ontving de definitieve rapportage vlak voor de zomervakantie, en op 17 september 2018 vond een gesprek plaats met een afvaardiging van de Senaat van Vindicat (rector en abactis 2017-2018 en rector en abactis 2018-2019) bijgestaan door een oud-lid. Op grond van de rapportage en de inhoud van de gesprekken op 19 juni 2018 en 17 september 2018 werd door de commissie aan de beide Colleges van Bestuur het advies gegeven om Vindicat voor het studiejaar 2018/2019 niet te accrediteren. Dit advies werd door beide Colleges van Bestuur ongewijzigd overgenomen.

Accreditatieproces 2019-2020

Op 15 maart 2019 ontving de commissie een eerste versie van een accreditatieverslag van de Senaat van Vindicat met als doel om nog voor de zomervakantie 2019 geaccrediteerd te worden. Op 6 mei heeft een gesprek met de Senaat plaatsgevonden, waarin de commissie ook heeft aangegeven dat (her)accreditatie in ieder geval pas na de Introductietijd van het studiejaar 2019-20 zou kunnen plaatsvinden, zodat duidelijker zou zijn in hoeverre de ingezette cultuuromslag ook tijdens de introductieperiode zijn weerslag zou hebben gehad. Op 5 juli ontving de commissie een voortgangsrapportage van de cultuurverandering binnen Vindicat, en op 30 september het verslag omtrent de vorderingen van Vindicat inzake de accreditatie. Op 15 oktober vond naar aanleiding van de toegestuurde verslagen een gesprek plaats met de rectoren abactis 2018-19 en 2019-20, bijgestaan door een oud-lid.

Verslag Vindicat 2019-2020 omtrent vorderingen inzake de accreditatie

Algemeen oordeel

In het toegestuurd verslag van Vindicat herkent de commissie een aantal stappen die gezet zijn in het kader van de cultuurverandering binnen de vereniging, zoals een breed gedragen visie en het feit dat er meerdere, door veel leden bezochte, cultuursessies zijn georganiseerd. De commissie complimenteert de Senaat voor het werk dat verzet is, ook de goede overdracht van de Senaat 2018-19 naar de Senaat van 2019-20 laat zien dat er besef is voor het bewust organiseren van continuïteit binnen de vereniging.

Bevindingen per accreditatiestandaard

1. Breed gedragensvisie

De implementatie van de gedragscode, zoals toegezegd in september 2018, is uitgevoerd zoals werd aangegeven.

Beoordeling accreditatiestandaard 1 luidt: voldoende.

2. Risicomanagementsysteem

Alcoholgebruik, met name tijdens de Introductietijd, is een thema dat een rol speelt in vrijwel alle incidenten die in het verleden zijn voorgevallen. Hoewel dat wordt onderkend door de Senaat mist de commissie een helder statement (zoals een 100% nuchtere begeleiding in de Introductieweek). De Senaat lijkt tevreden met het ingestelde verbod op sterke drank, en niet voldoende doordrongen van de noodzaak om te werken naar bijvoorbeeld een volledig nuchtere begeleiding.

De aanwezigheid van een groep van 30-40 leden die door een deel van de leden als intimiderend wordt ervaren is aangepakt door hen nadrukkelijk mee te nemen in de cultuurverandering en door hun borrels te verplaatsen naar een andere zaal (dus niet meer in de Kroeg). De groep wordt door Senaat en Soccie positief aangesproken en lijkt daar enigszins gevoelig voor. De commissie ziet desondanks een groot risico in het tolereren van deze groep, zowel voor de cultuur als voor de reputatie van Vindicat.

Beoordeling accreditatiestandaard 2 luidt: er lijkt voldoende bewustzijn van de bestaande risico's, maar dat bewustzijn wordt nog onvoldoende omgezet in heldere standpunten die op alle leden van toepassing zijn. Advies van de commissie is om bij de aanpak van deze intimiderende groep ook oudleden en (gedrags)experts te betrekken, zodat het risico geminimaliseerd wordt. De commissie adviseert tevens om aanbevelingen van burgemeester en Colleges van Bestuur op het gebied van risicomanagement over te nemen.

3. Monitoring

Er werden ook dit jaar drie enquêtes gehouden: een eerstejaarsenquête, een algemene ledenenquête en een tweedejaarsenquête. De vereniging heeft de intentie om deze drie enquêtes jaarlijks te versturen en op die manier de trends te monitoren.

Uit het verslag blijkt een groeiend besef van de onderwerpen die er spelen onder de leden. De commissie is positief verrast over het voorgenomen besluit om de invulling van de functie van rector/prorector om het jaar door een vrouw te laten plaatsvinden. Ook zijn stakeholders (genoemd worden gemeente, RUG, Hanzehogeschool, media en oud-leden) geïdentificeerd en wordt het belang van structurele samenwerking met stakeholders onderkend.

Beoordeling accreditatiestandaard 3 luidt: voldoende.

4. Systematisch verbeterproces

Er heeft een hervorming van het interne rechtssysteem plaatsgevonden, omdat het bestaande systeem ingewikkeld en niet transparant was. Bovendien had het merendeel van de vereniging geen vertrouwen in het bestaande systeem. In het nieuwe systeem hebben Senaat en Soccie een grotere eigenstandige verantwoordelijkheid.

De commissie is nog niet overtuigd dat dit systeem daadwerkelijk zal gaan werken. Aangegeven wordt door de commissie dat van essentieel belang is dat incidenten van meer dan geringe betekenis direct gemeld worden bij contactpersonen van de politie en bij beide onderwijsinstellingen (ACI). Dit melden van incidenten van meer dan geringe betekenis staat – wat de commissie betreft – los van hoe de verenigingsrechtelijke afhandeling van deze incidenten plaatsvindt en of er door de vereniging of door een slachtoffer aangifte wordt gedaan.

Beoordeling accreditatiestandaard 4 luidt: voldoende, hoewel het nakomen van de verplichting van direct melden van incidenten nog moet blijken.

5. Effectieve organisatiestructuur

In het verslag wordt beschreven dat er aandacht is voor de continuïteit en efficiëntie van de bestuurs- en verenigingsstructuur. Er is veel gedaan aan het implementeren van de door de Senaat ingezette noodzakelijke cultuurverandering.

Beoordeling accreditatiestandaard 5 luidt: voldoende.

Eindoordeel van de accreditatiecommissie

De accreditatiecommissie is positief gestemd over de ontwikkelingen die de Senaat van Vindicat in haar rapportage en in de gesprekken heeft laten zien. De commissie adviseert daarom beide Colleges van Bestuur om Vindicat te accrediteren voor een periode van drie jaar, maar daaraan ook een aantal voorwaarden te verbinden:

1. Tijdens het Introductiekamp wordt niet gedronken; niet door deelnemers en niet door begeleiding, dus 100% nuchter. Met deze maatregel wordt de daad bij het woord gevoegd wat betreft de cultuurverandering.
2. Alle incidenten van meer dan geringe betekenis moeten gemeld worden bij studentencontactpersoon van de politie en bij beide CvB's (via ACI).
3. Eris binnende vereniging een probleemgroep van ongeveer 30-40 personen, waarop volgens de commissie een stevige cultuuringreep nodig is, om te voorkomen dat zij incidenten veroorzaken. De commissie adviseert om hiervoor een beroep te doen op oud-leden ter ondersteuning van de Senaat en gezamenlijk te kijken welke acties mogelijk zijn om de invloed van deze groep te minimaliseren.
4. Jaarlijks wordt, na afloop van het Introductiekamp, een rapportage naar beide CvB's gestuurd (in cc naar de ACI) over de voortgang van het veranderingsproces. In deze rapportage wordt ook ingegaan op de stand van zaken m.b.t. voorwaarden 1 t/m 3.

De accreditatiecommissie adviseert om de accreditatie met terugwerkende kracht per 1 september 2019 te laten ingaan, zodat de accreditatiejaren overeenkomen met de bestuursjaren.

De commissie wil de aanbeveling doen om actief de internationale cultuur te bevorderen; te overwegen valt om een internationale jaargroep voor jongens en een voor meisjes op te starten. Op deze manier integreren zij gemakkelijker en leren zij het Nederlands via de gemeenschappelijke activiteiten.

Ten slotte onderschrijft de commissie de opmerkingen van de burgemeester in zijn schrijven van 28 maart 2019, onderwerp: 'bevindingen Kermesse 2018', en beveelt de Senaat aan om deze opmerkingen op te volgen.

Besluit van de Colleges van Bestuur

De beide Colleges constateren op basis van het advies van de accreditatiecommissie dat Vindicat een positieve ontwikkeling laat zien op de verschillende punten. Tegelijkertijd merkt de accreditatiecommissie ook op dat men rond het risicomanagementsysteem (standaard 2) onvoldoende ziet dat bewustzijn omgezet wordt in heldere standpunten die op alle leden van toepassing zijn.

Op het punt van het systematisch verbeterproces (standaard 4) heeft de commissie aarzelingen bij de hervorming van het interne rechtssysteem. De commissie vindt dat incidenten van een meer dan geringe betekenis direct gemeld moeten worden bij de contactpersonen van de politie en bij beide onderwijsinstellingen.

De opmerkingen en aarzelingen van de commissie over het risicomanagementsysteem en de hervormingen van het interne rechtssysteem wegen zwaar voor de beide Colleges. Te zwaar om nu een accreditatie voor drie jaar af te geven. De Colleges van Bestuur van beide instellingen kiezen daarom voor een accreditatie voor een periode ingaande 1 september 2019 tot en met 30 september 2020.

Daarbij formuleren de beide Colleges de volgende voorwaarden:

1. Tijdens introductiekampen wordt niet gedronken; niet door deelnemers en niet door begeleiding, dus 100% nuchter. Met deze maatregel wordt de daad bij het woord gevoegd wat betreft de cultuurverandering binnen Vindicat;
2. Alle incidenten van meer dan geringe betekenis moeten conform de [Gedragcode](#) via de Adviescommissie Introductietijd (ACI) gemeld worden aan de CvB's én bij de studentencontactpersoon van de politie;
3. De Accreditatiecommissie, de CvB's en de ACI ontvangen in september 2020 van Vindicat een rapportage over voortgang van het veranderproces, verloop van de introductieperiode, gang van zaken rond incidenten, en de stand van zaken rond de cultuuringreep die nodig is om te voorkomen dat een probleemgroep incidenten veroorzaakt;
4. Op basis van de rapportage onder punt drie adviseert de Accreditatiecommissie de CvB's voor 1 oktober 2020 omtrent de accreditatie voor het studiejaar 2020-2021.

De twee studie jaren daarop volgend kan dit proces, waar nodig aangevuld met aanvullende voorwaarden worden herhaald. Daarna kan desgewenst overgegaan worden tot een reguliere accreditatie voor drie jaar.

26 november 2019